

Revisionsrapport

Granskning av intern kontroll avseende han- tering och redovisning av pensioner

Tyresö kommun

*Annika Hansson
Certifierad kommunal
revisor*

Sonja Moré

December 2017

pwc

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Revisionsfråga	4
1.3. Revisionskriterier	4
1.4. Kontrollmål	5
1.5. Metod och avgränsning	5
2. Kartläggning	6
2.1. Aktuella pensionsavtal	6
2.1.1. Iakttagelser	6
2.2. Befintliga rutiner för pensionsadministration och utbetalning av pensioner	7
2.2.1. Iakttagelser	7
3. Iakttagelser	9
3.1. Kontroller och avstämningar.....	9
3.1.1. Bedömning.....	10
3.2. Pensionsredovisning sker i enlighet med god redovisningssed.....	11
3.2.2. Bedömning.....	11
4. Bedömningar	13
4.1. Bedömningar mot kontrollmål.....	13
4.2. Revisionell bedömning.....	13
4.2.1. Rekommendationer	14

Sammanfattning

Kommunens pensionsskuld består av två delar:

- Pensioner intjänade efter år 1998, redovisas som avsättning i balansräkningen
- Pensioner intjänade före år 1998, redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen under balansräkningen

Pensionsskulden beräknas av pensionsadministratör och Tyresö kommun anlitar KPA pension. Ränteförändringar i beräkningarna har stor påverkan på storleken av pensionsskulden. Under kommande år beräknas pensionskostnaderna att öka kraftigt då många anställda har pensionerats och många kommer att pensioneras.

I granskningen har ingått att kartlägga aktuella pensionsavtal i kommunen samt identifierat befintliga rutiner för pensionsadministration och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag och att den interna kontrollen är tillräcklig. Vidare ingår att bedöma om redovisningen överensstämmer med god redovisningssed.

Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunstyrelsen har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner som säkerställer en korrekt pensionsredovisning. Det finns kontrollmoment som gör att vi bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vidare bedöms redovisningen i huvudsak överensstämma med god redovisningssed, men vissa mindre avvikelser har noterats.

Vår bedömning bygger på resultatet i kontrollmålen nedan:

- *Kontroller och avstämningar sker i syfte att säkerställa en korrekt pensionsredovisning*

Vi bedömer att detta kontrollmål är uppfyllt. Det finns dokumenterade rutinbeskrivningar och anvisningar där olika kontrollmoment tydligt framgår. Utredningar, kontroller och stickprov sker. Utredningar, svar på frågor m.m. uppges sparas och vi har tagit del av någon. För vissa kontroller och stickprov kan det saknas dokumentation av. Det uppges finnas logglistor som säkerställer att översänt material till pensionsadministratören är fullständigt.

- *Pensionsredovisning sker i enlighet med god redovisningssed*

Vi bedömer att detta kontrollmål delvis är uppfyllt. Rådet för kommunal redovisningsrekommendation, RKR 7.1 uppfylls utom avseende att det inte framgår att åtagandet är finansierat genom återlån. RKR 2.2 och 17.2 uppfylls utom avseende redovisningen av ersättning till förtroendevalda och att uppgift om antalet visstidspensioner saknas. Dessa

---

avser främst förtroendevalda och redovisas nu som avsättning, men avser åtagande enligt PBF och ska redovisas som ansvarsförbindelse. Ett mindre belopp finns som visstidspension i avsättningar utan angivande av antal personer.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att vidta åtgärder inom följande områden:

- Att kommunstyrelsen beaktar hanteringen av pensionerna i den riskanalys som ligger till grund för internkontrollplanen.
- Att kommunstyrelsen tillser att kompletteringar av redovisningen görs så att kraven i rekommendationerna från Rådet för kommunalredovisning (2.2, 7.1 och 17.2) efterlevs.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Pensionsavtalens komplexitet ställer höga krav på såväl rutiner och processer som den interna förståelsen av de avtal som tillämpas. Sammantaget innebär detta att en välfungerande administration och god intern kontroll är högst väsentlig.

Kommunens pensionsskuld består av två delar:

- Skuld i balansräkningen, pensioner efter år 1999
- Ansvarsförbindelse, pensioner intjänade före år 1998

Ett förslag till förändring av nu gällande redovisningslag avseende pensioner har tagits fram, men ännu inte behandlats av Riksdagen. Förslaget innebär att dagens s.k. blandmodell ersätts av s.k. fullfonderingsmodell. Detta innebär att hela kommunens pensionsskuld redovisas som avsättning i balansräkningen. Förändringen av avsättningen kommer i sin helhet att påverka kommunens resultaträkning. Nuvarande modell innebär att förändringen i skulden för pensioner intjänade efter 1998 påverkar resultaträkningen, medan endast utbetalningarna av pensioner intjänade före 1998 påverkar resultaträkningen. För många kommuner innebär detta ett bättre resultat på resultaträkningen, med undantag när ränteförändringar sker. Det blir dock ingen förändring i påverkan av likviditeten och kassaflödesanalysen.

Skulden beräknas av pensionsadministratören och Tyresö kommun anlitar KPA pension som pensionsadministratör. Ränteförändringar i beräkningarna ger förändringar i skulden. För en rättvisande redovisning krävs att pensionsadministratören beräknar skulden årligen. Under kommande år beräknas pensionskostnaderna att öka kraftigt då många anställda har pensionerats och många kommer att pensioneras.

Det är väsentligt att detta hanteras med god intern kontroll. Granskningen syftar till att bedöma om rutinen för rapportering av pensionsunderlag är ändamålsenlig och om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.2. Revisionsfråga

Granskningens syfte är att besvara följande revisionsfråga:

Har kommunstyrelsen ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll och är redovisningen i överensstämmelse med god redovisningssed?

1.3. Revisionskriterier

Följande revisionskriterier har varit vägledande för granskningen:

- Kommunallag
- Lag om kommunal redovisning
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer

- Tyresö kommuns styrande och stödjande dokument

1.4. Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan har följande kontrollmål formulerats:

- Kontroller och avstämningar sker i syfte att säkerställa en korrekt pensionshantering och redovisning
- Pensionsredovisning sker i enlighet med god redovisningssed

1.5. Metod och avgränsning

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av relevanta styrdokument och skriftliga rutiner, samt genom intervjuer med pensionshandläggare redovisningschef. De intervjuade har haft tillfälle att sakgranska rapporten.

Inom ramen för granskningen har ingått att genomföra en kartläggning av aktuella pensionsavtal. Vidare har befintliga rutiner för pensionsadministration och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda kartlagts.

Granskningen omfattar kommunstyrelsen.

2. Kartläggning

Tyresö kommuns hantering av pensioner administreras av löneenheten inom HR-avdelningen. Pensionshandläggaren ansvarar för pensionerna. Pensionsadministratör är KPA pension sedan 2009. Dessförinnan var SPP administratör under några år och KPA före dem. Upphandling pågår. Det lönesystem som används är Heroma och systemleverantör är CGI.

Under 2016 såg kostnaderna för pensioner ut enligt följande:

Totala pensionskostnader 2016-12-31 inkl löneskatt (24,26 %) ¹	128 924 tkr
Varav individuell del (4,5 procent av lönesumman, intjänat under 2016 enligt kommunens beräkning i bokslut 2016)	54 873 tkr
Varav ökning av avsättning	25 708 tkr
Varav	
- nyintjänande tjänstemän	19 402 tkr
- nyintjänande/nytt avtal samt tidigare ej re- dovisad avsättning för förtroendevalda, både intjänad före och efter 1998	11 204 tkr
Minskning av ansvarsförbindelse (intjänat före 1998-01-01), påverkar ej resultaträkningen	-32 859 tkr
Utbetalda pensioner (enligt sammanställning kommunen har erhållit från KPA pension)	
- Tidigare avtal (före 1998-01-01) (påverkar resultaträkningen)	40 403 tkr
- Nuvarande avtal (fr.o.m.1998-01-01)(påverkar inte resultat- räkningen)	6 817 tkr

2.1. Aktuella pensionsavtal

2.1.1. Iakttagelser

Kommunal avtalspension: KAP-KL, AKAP-KL tillämpas för de anställda i kommunen sedan 1998-01-01. Det finns anställda som tillhör tidigare kommunala pensionsavtal PA-KL och PFA samt några få tidigare statligt anställda som tillhör statliga avtal.

Enligt Pensionspolicy i Tyresö kommun² omfattats förtroendevalda av pensionsavtalet OPF-KL. Detta har ersatt tidigare avtal PBF. Det tidigare avtalet, PBF, tillämpas för kom-

¹ Beloppen nedan avser inte samtliga belopp som ingår i denna post. Beloppen nedan avser endast de större beloppen.

munalråd som tillträdde före valet 2014 och som inte omfattas av andra bestämmelser om pension eller kontant ersättning.

Ett mindre åtagande visstidsavtal (ÖK-SAP) finns från 2017.

Utöver detta finns enligt pensionspolicyn chefstjänstepensionsförsäkring, vilket vid granskningstillfället gäller 16 personer.

Pensionsåtagandet utöver chefstjänstepensionsförsäkring, är finansierat med återlån i sin helhet.

Räddningstjänst bedrivs av Södertörns Brandförsvarsförbund. I ansvarsförbindelsen ingår ett åtagande som i delårsrapporten 2017-08-31 uppgick till 19,1 mnkr. Vid vår förfrågan runt underlag till detta framkommer att kommunen inte har något åtagande till förbundet längre. Detta har varit otydligt i underlag från förbundet, där det har sett ut som att det har funnits ett åtagande, men det uppges inte finnas längre. Detta kommer att justeras till årsredovisningen 2017.

2.2. Befintliga rutiner för pensionsadministration och utbetalning av pensioner

2.2.1. Iakttagelser

KPA pension anlitas som pensionsadministratör. Kommunen har en pensionshandläggare som sköter kommunikationen med KPA pension, utreder olika ärenden, exempelvis tjänsteförhållanden inom kommunen, hanterar fakturor avseende pensionskostnader m.m. Formellt antagna rutinbeskrivningar/lathundar för pensionsadministrationsmomenten saknas idag. Ett nytt inrapporteringssystem till KPA pension har införts i kommunen fr.o.m. 1 november 2017. Pensionshandläggaren, som innehaft denna roll i ca 4 år, har dokumenterat sina arbetsmoment som ett stöd till sig själv i sitt nuvarande dagliga arbete. Detta avser både arbete över året och särskilda för olika delrutiner. Vi har tagit del av de som avser arbetet över året.

Anställda har rätt att boka in 1 timme för genomgång med pensionshandläggaren med frågor om sin pension.

Det finns en beställning hos KPA så att det kommer en förfrågan när någon fyller 67 år om ingen förfrågan har kommit tidigare. För de personer som följer PA/KL (fn 3 personer kvar) kommer förfrågan vid 65 år. En utredning görs för varje person som ska gå i pension med kontroll av tjänsteförhållande i kommunen. Uppgifter hämtas ur lönesystemet. Vid behov hämtas uppgifter i kommunens arkiv. Enligt uppgift var tidigare lönekanslist mycket noggrann och uppgifter finns. Enligt uppgift har det inte förekommit att man inte har klarat av att få fram uppgifter för personer som har varit anställda i kommunen. Uppgifterna från 1985 finns på mikrofiskkort. Uppgifter från 1998-01-01 och framåt finns digitalt (cd-skivor med inscannade uppgifter). Dessa kommer att läggas in i nya plattformen i e-arkiv som ska tas i bruk.

---

² 2015-01-20

Underlag för pensioner tas ut ur lönesystemet. Vid förfrågningar från KPA eller SPV sker kontroll från lönesystem, tidigare lönesystem samt vid behov av gamla lönekort. Frågor/ärenden som kommer till pensionshandläggaren hamnar vanligtvis i kommunens ärendehanteringssystem och avser vanligtvis förfrågningar om någon har rätt att erhålla pension från kommunen. Ärendena kräver vanligtvis en utredning om anställdas anställningsvillkor stämmer, med avseende på t.ex. anställningens period, form och lönesumma. Värt att notera är att samtliga förfrågningar behöver besvaras, i annat fall ligger de kvar i ärendehanteringssystemet som obesvarade ärenden. Samtliga förfrågningar till handläggaren loggas i systemet. Svar dokumenteras i systemet och om det inte sker direkt i detta scannas svar och underlag in. Det finns digitala personakter som uppgifter för respektive anställd arkiveras i.

Utbetalning av pensioner sker genom KPA pension. Varje månad skickas en fil med underlag för respektive individs pensionsutbetalning. KPA pension signalerar om något avviker med t ex personens pensionskod mot avtal och vad normalt den befattningsklassen har för avtal. Då kontrolleras personens avtal, vid tvetydighet kontaktas HR som avgör vilket avtal personen har.

Underlag lämnas till KPA pension i januari året efter intjänandeåret. Då tas en fil ut med årslönesummor som skickas till KPA pension. Under året sker sedan rapportering av nyanställningar m.fl. förändringar vid flera tillfällen. Underlag för avsättning till det val de anställda själva gör (individuella delen) lämnas också en gång per år. Detta hanteras via Pensionsvalet. Faktura avseende individuella delen hanteras av ekonomiavdelningen (redovisningsansvarig).

Fr.o.m. februari 2016 finns förtroendevaldas lönegrundande uppgifter i kommunens lönesystem. Pensionshandläggaren räknar ut och ansvarar för att dessa uppgifter uppdateras i lönesystemet. En lönehandläggare registrerar/kodar anställningsuppgifterna i lönesystemet och nämndsekreterarna registrerar mötesnärvaro för förtroendevalda. En gång per år tas en fil ut över samtliga befintliga förtroendevalda (heltidspolitiker respektive fritidspolitiker).

För de personer som har chefstjänstepensionsförsäkring görs månadsvis avsättning via faktura av kommunen och hanteringen sker genom Skandia. En person har löst in förmånsbestämd del enligt KAP-KL mot försäkring.

3. Iakttagelser

3.1. Kontroller och avstämningar

Det finns dokumentation av vilka kontroller som ska göras, och uppges finnas underlag för vad som har utförts. Området ingår inte i den interna kontrollplanen.

Uppgifter om vilka underlag som är pensionsgrundande sker genom lönearter på kontonivå. Dessa uppges pensionshandläggaren ha stämt av att samtliga uppgifter ingår. Anställda som är långtidssjukskrivna och har rätt till ersättning från AFA informeras om att de har rätt att söka ersättningar från den försäkringen. Vi har tagit del av brev som sänds ut efter sjukskrivningsdag 14 och 90. Någon kontroll görs inte av att den anställde följer uppmaningen att anmäla sjukskrivningen till AFA. Föräldraledighet som ger grund för pensionsersättning (barn upp till 8 år) följs via barnens personnummer.

Pensionshandläggaren gör en del stickprov under året avseende att uppgifterna/filerna till KPA pension är korrekt, men dessa kontroller dokumenteras inte. Fel som identifieras vid dessa kontroller rättas omgående enligt uppgift och kan innebära rättningar flera år tillbaka i tiden. Rättningar som avser anställningsuppgifter korrigeras i lönesystemet och även hos KPA pension. Handläggaren kontrollerar uppgifter innan någon person tillkommer på listan, men kontrollerna dokumenteras inte. Fil med årslönesumma tas fram ur lönesystemet. Innehållet i filen kontrolleras genom att det vid inläsning av fil från kommunen till KPA pension skapas en fellista som signalerar avvikelser enligt KPA pensions felsökning. Vanligaste avvikelser/felsignalen är, enligt uppgift, att någon saknar lön under början av året (vilket dock oftast har en logisk förklaring). Kontroll av antalet överförda poster mot antalet uttagna poster ur lönesystemet uppges ske vid överföring av fil med årslönesumma till KPA pension. Loggning över överförda uppgifter uppges ske och sparas digitalt i en mapp.

Kontroll utbetalningar pensioner: När fakturan avseende pensioner kommer kontrollerar pensionshandläggaren om det finns några nya namn. Ett godkännande ska lämnas innan första pensionen kommer och då gör hon en utredning om tjänsteförhållande i kommunen (se även ovan i avsnitt 2.2). Hon har enligt uppgift kontroll på vilka namn som har förekommit tidigare och tar vid behov stickprov på underlaget avseende enstaka fakturor/individer varje månad, men kontrollen dokumenteras inte. Kontrollen som handläggaren gör är att säkerställa att utbetalningsunderlaget överensstämmer med uppgiften som kommunen har skickat till KPA pension.

Verifiering: Kontroll har skett av att KPA pension har betalat ut rätt belopp avseende oktober 2017 års pensioner. Fil från KPA pension till kommunen över samtliga utbetalningar/fakturor för aktuell period har stämts av på totalen mot underlag från bank. Inga avvikelser har noterats.

Chefstjänstepensionsförsäkring: Enligt uppgift kontrollerar pensionshandläggaren samtliga månadsvisa fakturor med hjälp av Säkra³. Enligt uppgift har inga felaktigheter identifierats vid dessa kontroller under de senaste åren.

Verifiering: Kontroll har skett av två kommunanställdas (chefers) fakturaunderlag, med avseende på korrekta uppgifter, mot underliggande avtal. Inga avvikelser har noterats.

Ekonomiavdelningen tar ut prognoser från KPA pension i samband med delårsrapport och årsredovisning. Denna används även i arbetet med budgetramar.

Kommunen gör en egen beräkning av den individuella delen i samband med uppbokningen i årsredovisningen.

Vi har stämt av uppbokningen i årsredovisningen 2016 med fakturerat för 2016.

Beloppen nedan redovisas exklusive löneskatt	
Prognos från KPA 2016-12-13	44 152,0 tkr
Kommunens uppbokning i årsredovisningen 2016	44 152,0 tkr
Faktura från Pensionsvalet 2017-03-04, enligt redovisningen	44 328,5 tkr

Anställda som har tjänat in mindre än 1 % i pensionsavgift (KAP-KL) eller mindre än 1,5 % (AKAP-KL) får sin intjänade pensionsavsättning för föregående år utbetald som utbetalning av pensionsavgift.

3.1.1. Bedömning

Kontroller och avstämningar sker i syfte att säkerställa en korrekt pensionsredovisning.

Vi bedömer att kommunens hantering uppfyller kontrollmålet. Vi grundar vår bedömning på att det sker kontroller som till viss del har verifierats och de rutinbeskrivningar vi har tagit del av samt övriga uppgifter. Det finns rutinbeskrivningar innefattande vilka kontroller som ska göras och kontrollerat material uppges finnas, men i vissa fall utan tydlig notering över vilka kontroller som har gjorts. Rutinbeskrivningarna saknar datum, befattning och namn för när de har upprättats. Uppdatering är inte klar för det nya inrapporteringsystemet som har tagits i bruk från 1 november 2017. Rutinbeskrivningar och matriclar samt övrigt material arkiveras digitalt och uppges vara åtkomligt för personal på lönekontoret. Det finns också detaljerade beskrivningar över vad som ska göras när pensionshandläggaren har semester och annan personal på lönekontoret handlägger uppgifterna. Det uppges även finnas loggar för de uppgifter som har översänts till pensionsadministratörerna. Vid granskningstillfället fick vi inte uppgift om allt material som fanns, varför vi inte har kunnat verifiera allt, men tagit del av visst underlag i efterhand.

Pensionshandläggaren har stor kännedom om vilka anställda och förtroendevalda som ska förekomma i underlagen. Löneuppgifter finns arkiverade hos kommunens som möj-

³ Säkra är ett företag som är försäkringsförmedlare och även har andra tjänster inom pensionsområdet. Tyresö kommun anlitar dem avseende chefstjänstepensionsförsäkring och lönevaxling.

liggörs kontroller i samband med pensionering.

3.2. Pensionsredovisning sker i enlighet med god redovisningssed

Enligt Kommunal Redovisningslag, 5 kap 4 §, ska redovisning av pensioner ske enligt blandmodellen. Detta innebär att förpliktelse att betala ut pensionsförmåner som tjänats in före år 1998 inte ska tas upp som en skuld eller avsättning. Pensionsförmånader som tjänats in fr.o.m. 1998 och som inte betalas ut för placering enligt de anställdas önskemål enligt avtal eller tryggats genom försäkring eller s.k. inlösen ska redovisas som avsättning.

Utbetalning av pensionsförmåner som intjänats före år 1998 skall redovisas som kostnader i resultaträkningen. Åtagandet redovisas bland ansvarsförbindelser efter balansräkningen (inom linjen). Detta följer Tyresö kommun.

Det finns tre rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, som berör pensioner. Dessa redovisas nedan.

3.2.1.1. RKR 2.2 Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd m.m.

Enligt pensionspolicy för Tyresö kommun kan särskilda avtalspensionslösningar på heltid eller deltid beviljas efter individuell prövning om det finns särskilda skäl. I delårsrapport 2017-08-31 redovisas avsättning för särskild avtalspension ÖK-SAP med 0,3 mnkr. Det saknas uppgift om hur många personer detta avser. Åtagandet för förtroendevalda redovisas i sin helhet som avsättning. En del av detta avser visstidspension, ansvarsförbindelse (PBF) enligt underlag från KPA och bör redovisas som ansvarsförbindelse. Uppgift saknas om antalet personer. Detta ska framgå enligt RKR 2.2

3.2.1.2. RKR 7.1 Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser

Rekommendationen handlar om upplysningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen om hur pensionsåtagandet finansieras. Tyresö kommun finansierar hela åtagandet (både avsättning och ansvarsförbindelse) genom återlån, vilket ska anges i förvaltningsberättelsen. Denna uppgift saknas. Redovisning lämnas samlat för hela åtagandet.

3.2.1.3. RKR 17.2 Värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser

Tyresö kommun följer rekommendationen med vissa undantag. Beräknad ersättning till förtroendevaldas ålderspension som följer PBF redovisas i sin helhet som avsättning. De delar av detta åtagande som avser visstidspension ska redovisas som ansvarsförbindelse. Detta belopp uppgår till 4 642 tkr inklusive löneskatt. Antalet personer som omfattas ska anges, vilket inte sker.

3.2.2. Bedömning

Pensionsredovisning sker i enlighet med god redovisningssed

Vi bedömer att kommunens pensionsredovisning i huvudsak följer god redovisningssed. Kommunal redovisningslags regler om redovisning av pensioner följs.

Redovisningen överensstämmer med RKR 2.2 och 17.2 utom avseende redovisning av förpliktelse avseende visstidspensioner enligt PBF. Dessa redovisas som avsättning, men ska redovisas som ansvarsförbindelse och antalet ska framgå.

Vidare överensstämmer redovisningen med RKR 7.1 utom avseende uppgift om att åtagandet är återlånat.

4. Bedömningar

4.1. Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Kommentar
Kontroller och avstämningar sker i syfte att säkerställa en korrekt pensionsredovisning	Uppfyllt Det finns dokumenterade rutinbeskrivningar och anvisningar där olika kontrollmoment tydligt framgår. Utredningar, kontroller och stickprov sker. Utredningar, svar på frågor m.m. uppges sparas och vi har tagit del av någon. Vissa kontroller och stickprov som sker kan det saknas dokumentation av. Det uppges finnas logglistor som säkerställer att översänt material till pensionsadministratören är fullständigt.
Pensionsredovisning sker i enlighet med god redovisningssed	Delvis uppfyllt Kommunal redovisningslags regler som avser pensioner följs. RKR 7.1 uppfylls utom avseende att det inte framgår att åtagandet är finansierat genom återlån. RKR 2.2 och 17.2 uppfylls utom avseende redovisningen av ersättning till förtroendevalda och att uppgift om antalet visstidspensioner saknas. Dessa avser främst förtroendevalda och redovisas nu som avsättning men avser åtagande enligt PBF och ska redovisas som ansvarsförbindelse. Ett mindre belopp finns som visstidspension i avsättningar utan angivande av antal personer.

4.2. Revisionell bedömning

Granskningens syfte är att besvara följande revisionsfråga:

Har kommunstyrelsen ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll och är redovisningen överensstämmer med god redovisningssed?

Vi bedömer att kommunstyrelsen har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag som säkerställer en korrekt pensionsredovisning. Det finns kontrollmoment som gör att vi bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vidare bedöms redovisningen i huvudsak överensstämma med god redovisningssed, men det finns vissa mindre avvikelser har noterats.

4.2.1. Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen beaktar hanteringen av pensionerna i den riskanalys som ligger till grund för internkontrollplanen.
- Att kommunstyrelsen tillser att kompletteringar av redovisningen görs så att kraven i rekommendationerna från Rådet för kommunalredovisning (2.2, 7.1 och 17.2) efterlevs.

2018-01-08

Annika Hansson

Projektledare

Carin Hultgren

Uppdragsledare